

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 6. 12. 2018

Číslo: Ročník 28 (2018), Číslo 4

Sekce: Doporučíme do vašich fondů

Název článku: Petr Bergmann, autor knihy Lager Broumov/Braunau, 1915–1918

Autor: Vanda Vaníčková

Zdroj: <https://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20180425>

Petr Bergmann, autor knihy Lager Broumov/Braunau, 1915–1918

Vanda Vaníčková

*Petr Bergmann je sběratel regionálních archiválií, žijící od roku 2000 na Broumovsku, a aktuálně autor knihy **Lager Broumov/Braunau, 1915–1918**. V neposlední řadě je otcem dvou zvědavých holčiček Ranji a Berty, které moc zajímalo, na co se přišla teta tatínka zeptat.*

Světlo světa spatřila vaše nová kniha o broumovském zajateckém táboře z první světové války. Jste rád?

Samozřejmě, a to hlavně kvůli tomu, že mi i ohlasy čtenářů potvrzují, že se o táboře do doby vydání knížky vědělo velmi málo. Ano, místní tušili, že zde nějaký tábor byl, ale nebylo jasné jaký, a mnozí si i pletli, z jaké doby. Nicméně původně jsem dokončení knihy plánoval už na rok 2015, ke stoletému výročí vzniku tábora, ale materiál jsem ještě neměl dostatečně zpracovaný.

O jakém historickém materiálu mluvíme?

Jedná se o unikátní soubor fotografií, archivní informace, dobové strojopisné texty a osobní korespondenci zajatců. Byl ale velký problém se k nějakým informacím vůbec dostat. Za sto let se vlivem odsunu českých Němců vyměnila struktura obyvatelstva, zmizela zde historická paměť. Po rozpadu Rakouska-Uherska navíc zůstala většina materiálů ve Vídni. Ze strany oficiálních institucí jsem také příliš nezískal. Celá práce by nevznikla bez pomoci přítele Reinharda Mudschütze, sběratele a knihovníka z Vídně.

Nyní vás spojuje stejný zájem, jak jste to ale zjistil, jak jste se našli?

S Reinhardem jsme proti sobě dražili album fotografií na aukci v Mnichově. On dražbu vyhrál, ale kontaktoval jsem ho a začali jsme spolupracovat. Kromě fotografií mi poskytl informace, které na domácí půdě získal. A právě zmíněné fotografie byly mojí motivací pro bádání a práci – zobrazovaly rozsáhlost a technické vybavení zajateckého tábora (vodovod, kanalizace, osvětlení z elektrocentrály, pekárna, řemeslné dílny, nemocnice a podobně). Bylo to město samo o sobě.

Kromě zmíněného vybavení je něco, co vás při práci s materiály překvapilo?

O zhruba třiceti tisících vězňů, z čehož bylo až dva tisíce dětí, a o jejich životě v táboře toho víme nyní relativně dost. V táboře byli vězni různých národností, jako jsou například Rusové, Srbové, Italové, Rumuni, i náboženského vyznání, zde jmenuji pro ilustraci pravoslavné křesťany nebo židovské věřící. Otázkou ale zůstávají až čtyři stovky zemřelých strážců a jejich zatím nezvěstná těla. Byli pohřbeni nejspíše na zajateckém hřbitově, ale není k tomu známa žádná dokumentace. Pomoci vyřešit tuto prozatím neznámou by měl průzkum hrobů, které na pohřebišti zůstaly po exhumaci hrobů zajatců, která proběhla v roce 1927. Rád bych podpořil nejen informovanost o zajateckém táboře, ale i důstojnou pietu, kterou může být změna statutu místa z vojenského památníku na vojenský hřbitov. Veřejnou připomínkou může být například pietní akt na pohřebišti v sobotu 3. 11. 2018, symbolicky v den stého výročí rozpuštění tábora, kdy také skončila výstava fotografií o zajateckém táboře.

Dá se tedy gratulovat a říci, že je práce zdárně ukončena?

To určitě ne. Po tom, co knížka vyšla, se objevily nové materiály a vyvstaly nové otázky. Ozývají se například lidé, jejichž předci v táboře pracovali. Dalším úkolem je zmapování trasy železniční vlečky, kterou byl tábor zásobován. Do toho se ale pustíme až na jaře při lepší přístupnosti terénu.

Povězte mi, je broumovský zajatecký tábor jediné téma, kterému se aktuálně věnujete?

Letošní rok byl pracovně hodně nabitý, šlo ale o samé zajímavé projekty. Věnoval jsem se například připomínkám

významných osobností Sigismunda Boušky a W. W. Tomka nebo letošnímu hlavnímu tématu výročí vzniku Československa, a to konkrétně výstavou Vývoj českého státu na starých mapách, která proběhla v centru Walzel v Meziměstí. V Čechách a v Polsku jsem organizoval putovní výstavu ke své knize Krkonoše na starých rytinách a litografiích a v Chile jsem pořádal dvě výstavy o Broumovsku pro potomky migrantů, kteří odešli do Chile z Broumova v druhé polovině 19. století. Na příští rok připravuji již nyní knihu a výstavu o krkonošském malíři a grafikovi Friedrichu Iwanovi a výstavu o historii průmyslu a podnikání na Broumovsku.

Citace představené publikace:

BERGMANN, Petr. *Lager Broumov/Braunau, 1915–1918: publikace k výročí 100 let od konce I. světové války, věnovaná památce zajatců zadržovaných v letech 1915–1918 v zajateckém táboře rakousko-uherské armády mezi Broumovem a Martínkovicemi*. 1. vydání. Petr Bergmann – Broumovsko Organic v nakladatelské spolupráci s Institutem regionální paměti, z. ú., 2018. 119 s. ISBN 978-80-905582-4-3.

Poznámka:

Kniha není v distribuční síti, informace a případné objednávky výtisků přímo po domluvě s autorem: petr.bergmann@volny.cz nebo tel.: 777 159 352, více informací a další autorovy vydané tituly lze najít na webu www.broumovsko.org.

Kontakt na autorku rozhovoru: vandav@seznam.cz